

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ДОРОГІЙ Р.Е., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Діти-індіго як феномен сучасного суспільства.....	254
ЄНА А.С. Психологічні аспекти адаптації внутрішньо переміщених осіб.....	256
КОСТЮ С.Й. Психологічні особливості та специфіка готовності молоді до створення власної сім'ї.....	258
КОЦАН О.М. Художня інтерпретація музичних творів як засіб розвитку творчих здібностей піаніста в процесі професійної підготовки.....	260
КРАВЧЕНКО Т.М. Аналіз професійної підготовки фахівців з маркетингу у Великобританії.....	262
КРІЧФАЛУШІЙ Р., ТЕЛИЧКО Н. Використання мультимедійних засобів на уроках англійської мови задля формування іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи.....	264
КУРИЛО Л. Ф. Особливості формування інтелекту дітей у психолого-педагогічній теорії М. Монтесорі.....	266
КУРИЛО О.Й., БОГДАН В.П. Характеристика готовності майбутніх вихователів до інноваційної діяльності у закладі дошкільної освіти.....	268
КУРИЛО О.Й., КУЗІСЬКА Х.Ф. Наукові основи проблеми статевого виховання дітей дошкільного віку.....	270
КУРИЛО О.Й., КУКУРУДЗА А.Р. Професійне становлення майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: до сутності поняття.....	272
ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК О.В. Розвиток критичного мислення на заняттях англійської мови.....	274
МАРКІВ Т. М. Ефективність застосування індивідуальної освітньої орієнтації студента.....	276
МАРЦЕНЮК М.О. Психологічні ресурси особистості в доланні стресу.....	277
МОРГУН А.В. Читання як вид мовленнєвої діяльності людини.....	279
МОРОЗ Ф. В. Визначення психологічних особливостей і основних засобів характеру навичок у займаючихся.....	281
ОРОС С., ТЕЛИЧКО Н. Навчання англомовного монологічного спілкування учнів старшої школи за допомогою відеодebатів.....	282
ОСТРОВСЬКА М.Я. Формування інформаційної культури вчителя початкової школи в контексті концепції НУШ.....	284
ПАВКО А. І. Принципи педагогічної системи Марії Монтесорі в контексті ретроспективного та сучасного освітньо-виховного процесу.....	286
ПОПОВИЧ А. М., ЛАЛАК Н. В. Соціально-педагогічний супровід дітей з вадами слуху в умовах інклюзивного освітнього середовища.....	288
СЛАВА Я.В., ФЕНЧАК Л.М. Удосконалення формування соціальної компетентності у здобувачів початкової освіти як необхідність в умовах сьогодення.....	291
СТАРОСТА В.І. Країна майбутнього працевлаштування: погляди студентів та аспірантів.....	293
ТИЩЕНКО О.Л. Формування професійної компетентності фахівців туристичної галузі.....	295
ТЯГУР Л.М. Особливості здатності до саморозвитку викладачів закладів фахової передвищої освіти.....	297
ФЕЛЬЦАН І.М., РУШАНСЬКІ Ю.І. Сутність та характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності у процесі розвитку навичок іншомовного спілкування.....	299
ФЕЛЬЦАН І.М., СИДУН Ю.В. Психологічні та вікові передумови навчання усного спонтанного мовлення.....	300
ШКРІБА А.В. Характеристика феномену методичної культури майбутніх учителів початкових класів.....	302

3. Метод научной педагогики Марии Монтессори / Сост. и ред. З. Н. Борисова и Р. Е. Семерникова. К, 1993. 131 с.

УДК 378:373.2.011.3-051:001.895:373.22/.24

КУРИЛО О.Й., БОГДАН В.П.
Мукачівський державний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Модернізація дошкільної освіти в Україні вимагає висококваліфікованого, конкурентоспроможного, мобільного фахівця-новатора. Це, на думку І.М. Дичківської, потребує перегляду концептуальних засад професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти, яка є обов'язковою первинною складовою системи безперервної освіти в Україні, базою цілісного розвитку творчої, ініціативної, неординарної особистості, фундаментом творення нового освітнього процесу [1, с.3].

Інноваційна діяльність - соціально-педагогічний феноменом, який виступає найважливішою особливістю педагогічної діяльності та характеризує складний сутнісний взаємозв'язок загальної культури вихователя, його творчого потенціалу та професійної спрямованості. У інноваційній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти (далі - ЗДО) переважає потреба у новизні, у творчому «ризикі», у пошуку досконаліших способів роботи та ін. Саме тому важливою складовою фахової підготовки майбутніх вихователів ЗДО постає формування готовності до інноваційної діяльності у ЗДО.

Готовність вихователів до застосування інноваційних технологій Н.В. Косило, О.Б. Нич, К.С. Балаєва визначають як результат і складник професійної готовності до педагогічної діяльності загалом; інтегровану особистісну якість, що є базисною для інноваційної компетентності й забезпечує ефективність вирішення завдань дошкільної освіти [2, с.87]. Автори наголошують, що готовність до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності – результат і складник професійної підготовки здобувачів до педагогічної діяльності загалом; інтегрована особистісна якість, що є базисною для інноваційної компетентності й забезпечує ефективність вирішення завдань дошкільної освіти; інноваційна компетентність вихователя ЗДО – це інтегрована особистісна якість, що виявляється у здатності й готовності створювати, моделювати та впроваджувати інноваційні технології у реальний педагогічний процес з метою підвищення його ефективності (педагогічна взаємодія, здатність виявляти актуальні проблеми в навчанні та вихованні дітей, пошук і реалізація ефективних способів їх вирішення) [, с.93].

Структуру готовності педагога до інноваційної діяльності І.М. Дичківською розглянуто через призму мотиваційного (пізнавальний інтерес до освітніх нововведень та особистісно значущий сенс їх застосування), когнітивного (обсяг методологічних, загальнотеоретичних, методичних знань; сформованість гностичних, проєктувальних, конструктивних, організаційних, комунікативних

умінь; інноваційність мислення), креативного (здатність до створення нового, імпрровізації, експромту; відкритість до педагогічних інновацій; нетрадиційний підхід до організації навчально-виховного процесу; розвинена уява) та рефлексивного (сформованість рефлексивної позиції педагога) компонентів, котрі взаємообумовлені та пов'язані між собою. Дослідницею також визначено джерела формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності, що перебувають у площині особистісного розвитку педагога, його професійної спрямованості, професійної освіти, підвищення кваліфікації і самоосвіти, виховання й самовиховання, професійного самовизначення. І.М. Дичківська стверджує, що формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності має розпочинатися вже на етапі фахової підготовки фахівців у закладах вищої педагогічної освіти, що вимагає проектування і практичної реалізації відповідної системи підготовки майбутніх педагогів до інноваційної педагогічної діяльності з урахуванням напряму підготовки та спеціальності [1, с.17-18]. Цінною для нас є позиція авторки, згідно з якою - інноваційна педагогічна діяльність в системі дошкільної освіти детермінована специфікою дошкільного дитинства, яка слугує своєрідним маркером для її реалізації як у традиційних ЗДО (працюють у режимі функціонування), так і в ЗДО нового типу (працюють у режимі розвитку). Провідними напрямками реалізації інноваційної педагогічної діяльності в ЗДО різного типу є: розвиток дитини дошкільного віку (фізичний, психічний, еколого-валеологічний, соціальний, творчий шляхом створення відповідного природного, культурного, соціального простору); удосконалення управління ЗДО (створення нових моделей ЗДО, розробка й апробація варіативних та альтернативних освітніх програм і педагогічних технологій, проектування предметно-розвивального середовища); особистісно-професійний розвиток вихователів ЗДО (оволодіння новим змістом і технологіями роботи з дітьми, батьками, соціальними партнерами, розвиток інноваційного мислення й гуманістичної спрямованості, підвищення професійної компетентності) [1, с.18].

Для оцінювання готовності вихователів до застосування інноваційних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку науковці виокремлюють такі компоненти та відповідні їм критерії готовності до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності вихователя ЗДО: мотиваційно-цільовий (інноваційна спрямованість, інтереси, мотиви та переконання, що організують і спрямовують вольові зусилля на реалізацію знань в інноваційній діяльності); когнітивний (професійно-теоретична поінформованість; фахово-практична зорієнтованість й обізнаність з інноваціями); операційно-діяльнісний (уміння і навички створювати, поширювати, застосовувати, перетворювати та впроваджувати інноваційні технології у практичну діяльність); рефлексивно-оцінювальний (здатність до самоаналізу і самооцінки діяльності, прагнення до самовдосконалення).

Для нашого дослідження важливими є показники, розроблені авторами для кожного критерію. Так, мотиваційно-цільовий компонент, на думку науковців, містить такі показники: цільова установка на реалізацію інноваційної професійної діяльності; спрямованість на ефективну реалізацію професійної

діяльності; інтерес до запровадження інноваційних технологій у практичну діяльність; позитивна внутрішня мотивація інноваційної діяльності; потреба якісно здійснювати власну педагогічну діяльність; бажання застосовувати інноваційні технології в роботі з дітьми дошкільного віку; глибоке усвідомлення значущості навчання та виховання дітей дошкільного віку за допомогою інноваційних технологій, необхідності застосування різних їх видів; стійкий прояв активності, творчості, ініціативи під час підготовки, проведення та відвідування інноваційних занять.

Когнітивний компонент містить інші показники окреслених критеріїв. Показниками інноваційної обізнаності науковці визначають сукупність знань про інноваційну діяльність вихователя ЗДО та відповідних умінь. Показниками професійно-теоретичної поінформованості визначено: володіння базовими інваріантними психолого-педагогічними знаннями й умінями, що зумовлює успішність вирішення широкого кола виховних і освітніх завдань дошкільної освіти. Показниками фахово-практичної зорієнтованості є сукупність методичних (технологічних) знань і умінь щодо особливостей організації навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі загалом, зокрема завдяки інноваційним технологіям. Операційно-діяльнісний компонент характеризує рівень умінь вихователів дошкільних навчальних закладів використовувати способи вирішення діагностичних, пошуково-інформаційних, прогностичних, проектувальних, конструктивних, організаційно-комунікативних, аналітико-рефлексивних педагогічних завдань. Показниками рефлексивно-оцінювального компонента є вміння: визначати конкретні цілі, яких потрібно досягти до певного терміну виконання завдання; аналізувати досягнуте та порівнювати з очікуваним результатом; прогнозувати потрібні дії для корекції виявлених відхилень [2, с.87-88].

Література

1. Дичківська І.М. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів до інноваційної педагогічної діяльності. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів до інноваційної педагогічної діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти". Харків, 2018. 42 с.

2. Косило Н.В., Нич О.Б., Балаєва К.С. Готовність вихователів до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності. Режим доступу: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2017/6_2017/14.pdf

УДК 37.012:001:[373.2.015.311:612.6.057-053.4]

КУРИЛО О.Й., КУЗІСЬКА Х.Ф.
Мукачівський державний університет

НАУКОВІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Вважається, що обговорювати проблеми, пов'язані із статевим вихованням соромно і не зовсім зручно. Дорослі намагаються обійти мовчанням цілком природні питання, які цікавлять дітей та підлітків, відкласти їх на «потім».

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>